

GONG

'82 - '83!

Ancheta redacției

PROIECTE REGIZORALE
(p. 15)

REPETIȚII (p. 22)

AVIZIER REPERTORIAL

TEATRUL NAȚIONAL DIN BUCUREȘTI
B. ELVIN, secretar literar

— Care sînt coordonatele repertoriului în sta-
giunea '82—'83 ?

— Repertoriul unei stagiuni e o parte a unui pro-
gram. El se cere judecat în lumina proiectelor pen-
tru următorii ani și în contextul pieselor ce se

ION BAIEȘU

— *Mi se pare că de-
finitivați un volum de
teatru pentru „Cartea
Românească”.*

— Sînteți bine informat.
Trebuie să adaug că volu-
mul are titlul *Boul și vi-
țetii* și cuprinde zece co-
medii.

— *Inedite ?*

— Șapte, da.

— *Cîteva titluri din
volum ?*

— *Gărgărița, Prima zi
de căsnicie, Ciudatul rol
al întîmplării.*

— *Alte noutăți ?*

— La Teatrul Național
se pregătește să intre în
repetiție *Gărgărița* * (în
regia lui Al. Tocilescu). Cu
Teatrul Giulești încerc să
incropesc un spectacol-
coupé cu două comedii.

— *Care anume ?*

— *Boul și vițetii* și încă
una...

— *Alte premiere ?*

— S-ar putea să am o
premieră mondială la Ga-
lați, cu *Ciudatul rol al
întîmplării*. Între timp,
aștept vești din Suedia și
R.D.G., unde se pregătesc
spectacole cu *Preșul* și,
respectiv, *Chițimia*.

EUGENIA
BUSUIOCEANU

— *E adevărat că lu-
crați la o comedie ?*

— Da, am pe masa de
lucru o comedie consacra-
tă criticii unui element
destructiv în climatul vieții
noastre spirituale forme-

* „Teatrul” nr. 12/1981

le insidioase ale calomniilor.

— *Și, altceva?*

— Voi definitivă o piesă, pe care, intenționat, am lăsat-o un timp în sertar: *Maxima culpa*, înfățișând sfârșitul carierei politice a unui arivist. Am scris-o special pentru Teatrul Mic care lansează cu succes piesele politice și cu care doresc mult să colaborez...

— *Ce titluri aveți în edituri?*

— Am predat la Editura „Eminescu” un volum cuprinzând o piesă de teatru și două povestiri cinematografice, toate trei având o temă comună: afirmarea și destinul geniului românesc. Mă bucur că este inclusă în acest volum piesa *Eminescu și Veronica*, apreciată de oameni de cultură, însă minimalizată, în necunoștință de cauză, de citiva croniciari superficiali. Piesa s-a bucurat de spectacole de succes, la București, în regia artistei emerite Marietta Sadova, și în Iugoslavia, în regia lui Gheorghe Leahu. Tipărită însă pentru prima dată, confruntarea cu publicul larg și cu critica va avea loc de-abia acum.

Pentru mine, tot o confruntare cu publicul o reprezintă și tipărirea povestirii cinematografice *Aurel Vlaicu*, cunoscută doar prin intermediul filmului realizat de Mircea Drăgan.

A treia lucrare inclusă în volum este o „premieră absolută”, povestirea cinematografică dedicată Mariei Tănase, personificare a geniului poporului nostru.

— *Ce ați predat teatrelor?*

— *Ingerul... și ceilalți*, o comedie satirică de moravuri, cu o temă actuală: legătura indisolubilă care există, în societatea noastră, între viața particulară și viața publică. Ruperea a-

joacă. Noastre noastre premiere se vor alătura spectacolelor *O scrisoare pierdută*, *Coana Chirița*, *Hagi Tudose*, *Act venetian*, *Gaițele*, *Ifigenia*, *Tinerețea lui Moromete*, *Cartea lui Ioviță*, *A treia țepă*, *Fata din Andros*, *Caligula*, *Așteptându-l pe Godot*, *Generoasa Fundație* etc. Privite din această perspectivă, opțiunile Naționalului pentru stagiunea '82-'83 răspund dorinței de a evidenția continuitatea culturii și permanentul dialog al operelor. E una dintre direcțiile programului primei scene a țării. Iar ea trebuie strâns asociată năzuinței de a adevări contribuția artei la luminarea și îmbogățirea experienței și cunoașterii prezentului. Textele alese (fie că sînt opere de mult ilustre, fie scrieri izvorite din imediat), sînt menite să participe la înțelegerea prezentului, extrăgînd esența, sensul, mișcarea realului. Dealtfel, teatrul e un fapt de artă doar dacă, prin ceea ce descoperă, semnifică și comunică spectatorului, îl implică și-l angajează.

Pe afișul primei luni a stagiunii vor figura următoarele patru noi spectacole: *Vlaicu Vodă* de A. Davila, regia Mihai Berechet, decorul Paul Bortnovski; *Timp în doi* de D. R. Popescu, regia Al. Tatos, scenografia Vittorio Holtier; *Ploșnița*, de Vladimir Maiakovski, regia Horea Popescu, decorul Virgil Luscov, costume Doina Levința; *Inocenț* de Cristian Munteanu, în regia autorului și scenografia lui Mihai Tofan. Înfațișînd traiectul dramatic al unor ființe care au fugit de sine și de ceilalți, refugiindu-se într-un atelier marginal, această din urmă piesă arată că nu există un „adăpost” în fața necesității sociale, iar sprijin, confirmare și bucurie se află doar în creația solidară.

Se lucrează la reprezentațiile *Harap Alb* de Radu Itcuș, regia Grigore Gonța (inspirată din opera lui Ion Creangă, piesa transpune în termeni scenici amestecul de real și fabulos al acestui basm în zarea căruia se deslușește clar un superior cod de valori), și *Între patru ochi* de Aleksandr Ghelman, regia Anca Ovanez-Doroșenco, scenografia Paul Bortnovski (privire pătrunzătoare și severă a unui dramaturg, asupra consecințelor dezastruoase pe care le poartă cu sine tranzacțiile conștiinței și acomodările ei, inspirate de arivism. O dezbatere etică pe tema răspunderii față de propria noastră existență).

În program Paul Everac *Salonul* (critica societății de consum, în care adevăratele aspirații ce constituie demnitatea omului sînt înlocuite cu pasiunea achizitivă, iar a avea trece înaintea lui a fi); I. L. Caragiale: *D-ale carnavalului*; Shakespeare: *A 12-a noapte*; Molière: *Burghezul gentilom*; Maxim Gorki: *Egor Buliciov*; Dale Wasserman: *Zbor deasupra unui cuib de cuci* (o celebră scriere americană jucată mai pretutindeni în lume și care analizează cu o rară forță dramatică procedeele prin care în acea societate sînt uneori, scoși în afara legii și normalului victimele, nonconformiștii și răzvrătiții ei).

TEATRUL „BULANDRA“

ION BESOIU, director

Deschidem stagiunea cu premiera *Barbu Văcărescu*, *vinzătorul țării* de Iordache Golescu și *De Occisio Gregorii...*, spectacol a cărui direcție de scenă este semnată de Alexandru Tocilescu. Decorul Dan Jitianu. Costume : Anca Păslaru. Următoarea premieră, piesa lui D. R. Popescu : *Rezervația de pelicani* (publicată în revista „Teatrul“ nr. 6/1982), regia : Valeriu Moisescu. Decorul : Paul Bortnovschi. Costume : Doina Levința. Muzica : Vasile Șirli. Sintem în repetiții cu *Țarul Ivan își schimbă meseria* de Mihail Bulgakov, spectacol ce va fi semnat de Alexandru Colpacci, în scenografia lui Dan Jitianu. În rolul țarului Ivan, Victor Rebengiuc, iar în cel al lui Timofeev, Virgil Ogășanu. Avem în lucru o piesă de Jean Paul Sartre, *Cu ușile închise*, a cărei direcție de scenă a fost încredințată tinărului regizor Mihai Măniuțiu. Scenografia Mihai Mădescu.

Regizorarea Sanla Manu va fi prezentă pe afișul nostru cu *Luna dezmoșteniților* de O'Neill, spectacol pe care-l pregătește împreună cu scenograful Octavian Dibrov. De asemenea, va intra în repetiții *Vilegiaturistii* de Maxim Gorki, în regia lui Alexa Visarion și scenografia Danielei Codarcea. Alte proiecte *Dr. Faust* de Marlowe, regia tinărul V. I. Frunză ; *Hamlet*, regia Al. Tocilescu ; *Suflete tari* de Camil Petrescu...

Vom continua obișnuitele noastre turnee în centre și orașe care nu au teatre profesioniste și vom deschide o stagiune permanentă la Buzău.

Anul acesta se împlinesc 35 de ani de la înființarea Teatrului „Bulandra“, prilej pentru a organiza o microexpoziție (la sala Studio) — o retrospectivă cu fotografii și extrase din presă asupra spectacolelor și turneelor noastre în țară și peste hotare. Inaugurarea : 23 septembrie, la ridicarea cortinei.

TEATRUL DE COMEDIE

SILVIU STÂNCULESCU, director

Deschidem stagiunea '82—'83 cu premiera absolută *Arma secretă a lui Arhimede* de Dumitru Solomon. Regia, Alexandru Colpacci, scenografia, Ion Popescu-Udrishte. În distribuție : Aurel Giurumia, Ștefan Tapalagă, Silviu Stănculescu, Constantin Băltărețu, Dumitru Rucăreanu, Sorin Gheorghiu, Dumitru Chesa și cei mai tineri angajați ai trupei (prin concursul din luna iulie) — Virginia Dobrovici, Magda Catone și Daniel Tomescu.

În clipa în care ieșim în larg cu *Arhimede*, reputatul regizor Gheorghe Harag va începe lucrul, în sfârșit, în București, cu piesa *Procesul* de Suhovokobilin. Scenografia : Doina Levința.

Imediat după Harag va intra pe scenă Alexandru Tocilescu, cu binecunoscuta comedie shakespeariană *Doi tineri din Verona*. Și, dacă reușim să ne ținem bine în șa, vom scoate încă o premieră, cu o piesă

ceastă echilibru poate duce la consecințele cele mai negative. Pe aceste consecințe cade reflectorul satirei.

Piesa se află în atenția secretariatului literar al Teatrului Național din București, a teatrului „Ion Vasilescu“ din Giurgiu și a Teatrului Municipal din Ploiești. Doi regizori tineri, talentați, Victor Ioan Frunză și Mihai Lungeanu, pe care mulți alți dramaturgi i-ar dori drept colaboratori, și-au exprimat dorința de a pune în scenă această piesă. Când și unde se va întâmpla „evenimentul“, încă nu știu. Opțiunile teatrelor, în privința repertoriului, rămân total imprezvizibile.

Eminescu și Veronica se va juca, probabil, la Teatrul de Stat din Arad, unde artistul emerit Gheorghe Leahu dorește să reediteze succesul obținut în Iugoslavia.

PAUL CORNEL CHITIC

— Ce scrieți în această perioadă ?

— Lucrez paralel și „la concurență“ la două piese : *Rivna* și *Precăderea*. Amândouă sînt piese de actualitate, scrise la solicitarea Teatrului Mic, și sînt dedicate spiritului și climatului care există în acest teatru. N-aș îndrăzni, din păcate, să dau un text de-al meu, pentru premieră absolută, altui teatru ; numai la Teatrul Mic poți merge cu un text literar de atitudine politică, numai în acest teatru poți intra cu fruntea sus, fără să riști să fii „interpretat“, adică răstălmăcit.

— Alte proiecte ?

— Voi realiza, începînd cu... începutul stagiunii, în colaborare cu doi operatori (Eugen Lupu și Maria Georgescu) un film despre scenografia românească de azi. Pelicula va fi prezentată la cvadrinla de scenografie de la Praga, în 1983.

— *Sinteți prezent în edituri ?*

— „Cartea Românească” îmi editează un volum de teatru care poartă titlul *Miriiala*, cuprinzând *Schim-barea la față**, *Europa, a-port, viu sau mort**, *Miriiala* și *Liniște de sărbători !*

ADRIAN DOHOTARU

— *O întrebare obișnuită : ce aveți pe măsă de lucru ?*

— Am multe. Numai timp să am să le desăvîresc.

— *De pildă ?*

— *Biografii accidentale*, o piesă despre gazetari.

— *Și... încă ?*

— O piesă al cărei titlu nu este găsit.

— *Subiectul ?*

— Dezordinea în viața interioară a unor oameni: dezordinea sentimentală, profesională...

din dramaturgia contemporană occidentală, desigur tot o comedie cu o largă audiență la public.

Așa cum și-a propus încă din stagiunea trecută, Teatrul de Comedie și-a completat trupa cu șapte actori tineri și foarte tineri.

Fideli unor tradiții încetățenite în colectivul nostru, ne pregătim și pentru microstagiunile din Valea Jiului, la Zalău, Tirgu Mureș și alte centre din nord-vestul țării.

TEATRUL EVREIESC DE STAT

FRANZ AUERBACH, director

Întregul colectiv actoricesc lucrează la piesa lui Dumitru Solomon *Diogene ciinele*, în regia lui George Teodorescu și scenografia Marie-Jeannei Lecca. Colaborăm cu acest autor de mai multă vreme. *Scurt-circuit la creier*, spectacol realizat după câteva dintre textele sale, a avut succes, și sperăm ca și de astă dată să realizăm o reprezentație interesantă cu această operă remarcabilă a dramaturgiei românești actuale.

Urmează să intre în repetiții o dramă de Osip Dimov, scriitor de limbă idiș, *Cîntărețul tristeții sale*, piesă care odinioară a constituit un succes al trupei din Vilna. Ea a mai fost jucată la noi, acum Adrian Lupu ne propune o viziune modernă, în decorurile Tiei Peltz.

Ne propunem — ca în fiecare an — un spectacol muzical. un spectacol de revistă. Titlul provizoriu — *Să caută o stea*. Autori, ca de obicei, Hary Eliad și Bernard Friedmann, cuplu căruia îi datorăm în ultimii ani, patru sau cinci reprezentații de aceeași factură.

TEATRUL „ION CREANGA”

EMIL MANDRIC, director

În stagiunea '82—'83 vom aduce la lumina rampei noi lucrări din dramaturgia originală pentru tineret, dintre care cităm piesele *Transmitem în direct* de Tudor Popescu și *Anchetă pe cont propriu* de Dorel Dorian. Pentru copii — marele nostru public —, regizorul Dan Micu a și început repetițiile cu piesa sa *Unde, niciunde*, o originală interpretare teatrală a unora dintre cele mai frumoase povestiri ale lui Ion Creangă.

*) „Teatrul” nr. 2/1978 și, respectiv, nr. 9/1979

Prima ridicare de cortină — în jurul datei de 1 octombrie, cu spectacolul de inaugurare a studioului de seară (pentru tineret și public matur) cu piesa *Cădere liberă* de Colin Mortimer. Un spectacol deopotrivă politic și artistic pe tema extremismului și violenței în rândurile tineretului din țările occidentale, a cauzelor care generează acest fenomen. Regia, Cornel Todea, scenografia, Dan Jitianu.

Același director de scenă va pregăti, după succesul înregistrat cu *Pinnocchio*, un spectacol pentru tineret cu o cunoscută operă din literatura universală: *Peter Pan* de James Barrie.

În spectacolul *Cădere liberă* vor putea fi văzuți actori recent veniți în teatru, în completarea colectivului nostru: Mărioara Sterian, Constantin Fugașin, Marcela Andrei, Marian Lepădatu, Cristian Irimia. Ne pregătim să participăm, în primăvara anului viitor, la Festivalul teatrului contemporan de la Brașov.

TEATRUL „ȚÂNDARICA”

RADU VALTER, secretar literar

Deschidem stagiunea cu *Făt-Frumos din lacrimă* de Mihai Eminescu. Regia, Margareta Niculescu, scenografia, Doina Spițeru,

Alt proiect ferm, piesa *Înțelepții din Helem* de M. Ghersherson, scriitor de limbă idiș din U.R.S.S.

Ne-am propus, de asemenea, să obținem colaborarea scriitorului Israel Bercovici, fostul nostru secretar literar, pentru un spectacol de folclor evreiesc, foarte mult gustat de publicul nostru.

Sperăm să putem realiza toate aceste spectacole, deși colectivul nostru este foarte restrâns. Acest lucru îl spun având în vedere că vom juca în continuare și piesele stagiunii anterioare — *Somnoroasa aventură* de Teodor Mazilu, *Andorra* de Max Frisch, *Efros Saga (Mirale Efros)* de Iacob Gordin și recitalul de cîntece evreiești susținut de Leonie Waldman-Eliad.

TEATRUL GIULEȘTI

ELENA DELEANU, director

Vom scoate la rampă, în prima parte a stagiunii, *Zidarul* de Dan Tărchilă și *Fluturi, fluturi...* de Aldo Nicolaj, în direcția de scenă a lui Tudor Mărăscu, decorul, Octavian Dibrov, costumele, Eugenia Bassa-Crișmaru; apoi, un spectacol-coupé format din piesele *Autograful* și *Serpentina* de Paul Everac, protagonist Radu Panamarenco. Se repetă *Amadeus* de Peter Shaffer, în regia lui Dinu Cernescu, scenografia, Daniela Codarcea, cu Radu Beligan în rolul lui Salieri, Răzvan Vasilescu în Mozart și Irina Mazanitis în Constance Weber. Se pregătește de... start vodevilul *Pălăria florentină* de Labiche, în regia lui Tudor Mărăscu și *Arta conversației*, dramatizarea romanului Ilenei Vulpescu, cu Dorina Lazăr ca protagonistă.

muzica, Ștefan Niculescu.

Pentru stagiunea '82-'83 ne-am propus să reluăm seria nocturnelor, inițiind seri muzicale de o factură deosebită. Primul spectacol — cu ocazia „anului Stravinski” — va fi alcătuit din două bucăți celebre: *Petrușka* și opera bufă *Vulpea*. Regizoarea Irina Niculescu, care se află către finalul repetițiilor, și-a asigurat colaborarea scenografelor Mioara Buescu și Anca Zbarcea, dar și a patru soliști de prestigiu ai Operei Române.

Teatrul „Tăndărică” se bucură să înscrie în repertoriul actualiei stagiuni un nou text de Nina Cassian, a cărei prezență pe afișele noastre numără

fără întrerupere 28 de ani. Spectacolele inspirate de piesele ei s-au menținut permanent în repertoriul nostru, împlinindu-se acum 10 ani de la premiera cu *Elefăntelul curios*, 11 — de la *Ninigra și Aligru*, șase — de la *Pisica de una singură*; în acest ultim spectacol, poeta este și semnatara muzicii de scenă. Ștefan Lenkisch pregătește, împreună cu scenografa Anca Zbarcea, un spectacol pe un nou text al Ninei Cassian, *Nică fără frică*.

Vom continua, de asemenea, tradiția montărilor de farse populare. După spectacolul în aer liber cu *Tindală... cloșcă!*, revenim în sală, și, cu gândul la succesul de care s-a bucu-

— *Mediul?*

— Al celor care nu-și găsesc un loc adevărat în viață.

— *Alt titlu de piesă?*

— *Transfer în interesul serviciului.*

— *Este o comedie?*

— Nu, o dramă despre modul în care valorile sînt uneori deturnate de la menirea lor.

— *Ce v-ar bucura mai mult în stagiunea teatrală care se deschide?*

— M-ar bucura dacă ar avea loc, totuși, premiera piesei *Omul care s-a trezit vorbind singur*, la Teatrul „Nottara” (sub titlul *Insomnie*).

MIRCEA M. IONESCU

— *La ce piesă de teatru lucrați?*

— Mă încumet să răspund că pritolesc de un

rat *Sinziana și Pepelea* cu ani în urmă, montăm un *Arvinte și Pepelea*, tot de Vasile Alecsandri, spectacol-recital interpretat de Brîndușa Zaița-Silvestru, actriță atât de îndrăgită de către micii și mai marii spectatori. Scenografia va aparține Mioarei Buescu, iar regia, tânărului director de scenă Victor Ioan Frunză.

În perspectivă se înscrie și colaborarea cu regizorul Silviu Purcărete, pentru montarea unei piese de Evgheni Șvart, *Regele gol*, text care pornește de la Andersen, pentru a se ajunge la o poveste despre război, totul privit la modul grotesc, în maniera binecunoscutului *Dragon*.

an și ceva o farsă intitulată *Neașteptata vizită a noului ministru*, un fel de contrapunct la comedia aparent sportivă *Pelē și caii verzi*, care se mai joacă încă, la Petroșani, după trei stagioni.

— *Pe cînd un volum de teatru în librării?*

— La patru stagioni de la debut, bunul-simț mă îndeamnă să nu visez deocamdată la un volum de teatru. Sînt încă tînăr.

— *Cum arată masa dumneavoastră de lucru?*

— Masa mea de lucru este alcătuită dintr-o suprafață plană, un spațiu gol pînă la stele și... sertare. În sertare (ale mele și ale unor secretariate literare) am cîteva piese trudite prin ani o comedie — *Cum se cucerește o actriță*, o farsă sportivă inspirată de avatarurile unor cluburi de fotbal corupte — *Cavalerul și sam-sarii*, și o dramă de studio pe o temă antirăzboinică — *Apă pentru pasărea Phoenix*. Acestea ar fi textele mele inedite, la care se adaugă și comedia *Transplantul de umbre*, probabil, un viitor musical, la Petroșani, din cîte am fost anunțat. Dar, știți dumneavoastră cum e cu anunțarea asta !...

IOSIF NAGHIU

— *Ce faceți, Iosif Naghiu, în aceste zile de toamnă?*

— Încep să scriu. Să termin de scris. Piese, versuri, proză umoristică, eseu-istică. Citesc și mai ales recitesc. Rămîn la vechii autori care mi-au marcat începuturile carierei de dramaturg. Rămîn, sau mă întorc la ei?... Și una, și

TEATRUL MIC

DINU SĂRARU. director

— *Evident, despre noua stagiune, mai exact, despre momentul inaugural...*

D.S. : Deschidem stagiunea '82-'83 cu piesa lui D. R. Popescu *Ca frunza dudului din rai**, în regia Cătălinei Buzoianu și scenografia lui Mihai Mădescu, și cu o strălucită distribuție în frunte cu Leopoldina Bălănuță. Dar noi vom fi mai întîi la BITEF, la Belgrad...

— *De mult ar fi trebuit să fiți acolo...*

D.S. : Sînt convins că ar fi trebuit să fim la BITEF și la alte festivaluri; nu doresc să comentez absența noastră, dar sper — sperăm cu toții — că, începînd cu anul acesta, normalitatea, apărută de toți, va asigura o autentică ierarhie a valorilor în cultură, în toată cultura...

— *Probabil, plecați la BITEF cu Maestrul și Margareta...*

D.S. Trebuie însă să vă spun că încă nu știm cum „să ne vindem marfa”... și că în mod normal ar trebui să cucerim lumea cu spectacolul românesc cu piesă românească. Și am să vă dau un exemplu pe care vă rog să-l priviți nu ca pe o dovadă de subiectivitate, deși, măcar în subtext, e vorba și de mine. Spectacolul Teatrului Mic care a întrunit sufragiile absolute ale tuturor gazetarilor străini, ale directorilor, regizorilor, criticilor care l-au văzut, oaspeți din U.R.S.S., R.F.G., Anglia, Norvegia, Finlanda, a fost montarea Cătălinei Buzoianu cu *Niște țărani**. Coincidența face că toți aceștia au spus că un astfel de spectacol ar putea interesa publicul de pe toate meridianele. De ce să ni se pară normal ca o literatură cu țărani columbieni — e vorba de opera lui Gabriel Garcia Marquez cu tot specificul ei atît de pronunțat — să poată cuceri întreaga lume, iar o literatură despre lumea românească, inclusiv cea țărănească, să nu iasă în lume? Dacă ar depinde de mine, dacă aș fi factor de decizie în cultură, aș face ca acest spectacol al Cătălinei Buzoianu să fie văzut în Europa! *Maestrul și Margareta* este, într-un anume fel, tot o producție românească, dramatizarea și spectacolul ne aparțin. Viziunea asupra romanului este atît de personală, încît și cei de la „Taganka” au recunoscut-o, considerînd această dramatizare superioară celei pe care o joacă ei.

— *Și, după BITEF...*

D.S. Vom intra în plină pregătire cu *Richard al III-lea*. Regia, Silviu Purcărete, scenografia, Adriana Leonescu. Este echipa care a realizat spectacolul *Diavolul și bunul Dumnezeu*, echipă care se afirmă prestigios! Să nu uităm Teatrul Foarte Mic: la 14 septembrie, teatrul se va deschide cu *Politica*, pe care o consider piesa acestui an, și sînt foarte bucurînd s-o putem impune în continuare, considerînd-o o fereastră deschisă spre consolidarea ideii de teatru politic românesc autentic. Alte titluri *Amurgul burghez**) de Romulus Guga, *Nu pot să dorm**) de Ion Brad și *Rîvna* de Paul Cornel Chitic. Deocamdată, atît despre viitoarea stagiune. A, încă ceva! Deschiderea acestei stagiuni va coincide cu deschiderea celei de-a treia săli a Teatrului Mic: Sala „23 August”, pe cunoscuta platformă industrială!

* „Teatrul” nr. 11/1981, respectiv, nr. 4/1981, nr. 3/1982 și nr. 6/1978.

TEATRUL „NOTTARA“

HORIA LOVINESCU, director

În prima parte a stagiunii, prezentăm premiera piesei lui Adrian Dohotaru, *Insomnie*. În rolurile principale apar Alexandru Repan și George Constantin.

Tot în premieră absolută, *Negru și roșu* de Horia Lovinescu. Regia Dan Micu. Scenografia: Dragoș Georgescu. *Negru și roșu* este o piesă istorică ce se referă la înlăturarea regelui Tarquinius Superbus, în secolul 6 î.e.n., și la instaurarea republicii romane.

Vom juca o comedie din literatura Renașterii italiene, *Calandria* de Bernardo Dovizi da Bibbiena. Regia: Costin Marinescu. Scenografia Doina Levința.

Ca și în alți ani, și în anul acesta teatrul nostru va acorda o atenție deosebită tineretului, căruia îi este destinat un spectacol-recital de poezie. Premiera va fi tot în zilele deschiderii stagiunii.

Vom prezenta un spectacol-coupé cu două piese de I. D. Șerban, *Radiografia și Călătorie în doi*, în regia Olimpiei Arghir, spectacol destinat să fie jucat pe platformele industriale și pe scenele caselor de cultură.

Pentru a doua parte a stagiunii, am înscris în repertoriu *Acești îngeri triști* de D. R. Popescu, *Fire de poet* de O'Neill, *Pisica pe acoperișul fierbinte* de Tennessee Williams, *Trei săgeți* de Iris Murdoch; iar la secretariatul literar se lucrează cu Mihai Ispirescu, la o comedie satirică inspirată din actualitate, *Trăsură la scară*.

TEATRUL NAȚIONAL DIN CLUJ-NAPOCA

CONSTANTIN CUBLEȘAN, director

Ca urmare a Congresului educației politice și culturii socialiste, pentru a răspunde înaltei comandamente politico-educative care ne stau în față și pentru a asigura o valorificare cât mai judicioasă a potențialului artistic al teatrului, ne-am regândit planurile noii stagiuni; ne propunem, totodată, să ne înscriem cu și mai multă eficiență în spațiul socio-cultural al municipiului Cluj-Napoca și al localităților unde în mod obișnuit ne deplasăm. La această oră, vă putem spune doar următoarele: stagiunea se va deschide cu o comedie polițistă, *Frumoasa Fernanda*, de Vasile Rebreanu, premieră absolută, în regia actorului Dorel Vișan și scenografia lui T. Th. Ciupe. Urmează, din dramaturgia noastră interbelică, *...Escu de Tudor Mușatescu*, regia: Victor Tudor Popa. *Tulburarea apelor* de Lucian Blaga, în direcția de scenă a lui Tudor Mărăscu, completează — credem — prestigios zestrea teatrului în domeniul dramaturgiei naționale clasice. Vom continua reprezentarea operei lui Shakespeare: *Othello* în regia lui Dan Alecsandrescu, cu Gh. M. Nuțescu în rolul titular. Începând din anul 1983, *Festivalul național Shakespeare*, organizat de Catedra de filo-

alta. Îmi amintesc cu plăcere de câteva spectacole văzute la Sofia în vara aceasta caniculară, în cadrul Teatrului Națiunilor. Încerc să le compar cu spectacolele noastre. Încerc doar... Teatrul nostru, regia lui de fapt, după mine, mai caută. Dramaturgia? Nu vrea să mai caute. Interpretarea trăiește din ce a adunat în deceniul șase, iar critica teatrală caută până găsește ceva. Iată deci, cum din câteva fraze, m-am pus bine cu toți.

Și acum, să nu spun doar „vorbe, vorbe, vorbe“, dau câteva titluri de piese terminate: *Ambasada iubirii*, *Leo și telescopul* sau *Vinzătorul de imagini*, *Barca e plină** (piesă scurtă) și *Nasul* (piesă scurtă). Piese în lucru *Trei regi* și *Comedie de modă nouă* (titlu provizoriu).

— *Veți fi prezent și în acest an în librării?*

— După volumul de teatru comentat, bine primit de către critica de specialitate, apărut anul trecut, anul acesta se pare că nu voi apărea în librării. Motivele? Să le zicem, obiective. Pentru la anul, însă, am adunate trei cărți. La Editura „Eminescu“, un volum de esetică teatrală intitulat *Lupta cenușie*, la Editura „Albatros“, un volum de schițe umoristice cu un nume ciudat, *Nu construiești podul aici, riul e ceva mai jos*, și la Editura „Cartea Românească“, piesa *Ambasada iubirii*. Desigur, toate aceste volume, până la apariția lor în librării, rămân simple proiecte.

— *Cum vi se arată noua stagiune teatrală?*

— Noua stagiune teatrală, pentru mine arată la fel ca ultimele șase-șapte stagiuni. Fără nici o legă-

* Sub tipar în Almanahul „Gong '83“

tură cu ceea ce scriu sau am scris. Motivele ? Ce să mai discutăm !

TUDOR POPESCU

— Ce scrieți ?

— Lucrez la o comedie care s-ar chema provizoriu *Șarpele monetar*. Acțiunea se petrece într-un autobuz O.N.T. care străbate mai multe țări.

— De ce v-ați oprit la o comedie ?

— Pentru că înainte de asta am scris tot drame.

— Ce se mai aude despre primul dumneavoastră volum de teatru ?

— A plecat spre tipar în Editura „Cartea Românească”. Este intitulat *Jolly-Joker* și cuprinde zece piese cunoscute și necunoscute, jucate și încă ne jucate.

— Pentru cinematografie ?

— Am scris un scenariu, două scenarii, dar... deocamdată, nu. Dintr-o experiență mai veche, știu că din cinci în cinci scenarii se ajunge și la film.

— Altceva, ce mai faceți ?

— Mă duc la Amara, unde am descoperit eficiența nămolului românesc.

(Interviul a fost luat, evident, în vară. — P.T.)

MIRCEA SÂNDULESCU

— Cum se numește piesa pe care o aveți pe masa de lucru ?

— Moartea unui om obișnuit. În perspectiva

logie germanică de la Universitatea din Cluj-Napoca, își va întregi programul și cu o secție de teatru-teatologie ; în acest cadru vom juca ultimele premiere Shakespeare ale teatrului nostru. Opera română va fi prezentă cu *Falstaff* de Verdi, iar studenții Facultății de filologie, secția engleză, cu *Visul unei nopți de vară*. Pentru a întregi programul unei asemenea săptămâni, ne propunem să invităm și alte teatre cu spectacole shakespeareene.)

Se mai află în studiu piesele *Trei gloanțe în Long Island City* de Radu Bădilă ; *Tainele tirgului* de comediografii bulgari Boian Danovski și Petăr Slavinski și *Vinătoarea de rațe* de Al. Vampilov. În curând urmează să ne definim opțiunea pentru încă o piesă de actualitate din dramaturgia originală contemporană, cu care ar urma să ne prezentăm în competiția Festivalului național „Cîntarea României”, câștigătoare.

TEATRUL NAȚIONAL DIN CRAIOVA

ALEXANDRU DINCĂ, director

Deschiderea slagiunii teatrale aduce spectatorilor craioveni două noi premiere *Politica* de Theodor Mănescu, în regia lui Mircea Cornișteanu și scenografia lui Viorel Penișoară-Stegaru, și musicalul *Fulgi de nea și diamante* de Flavia Burel și Camelia Dăscălescu, adaptare după *Visul unei nopți de iarnă* de Tudor Mușatescu. În aceleași zile de început de an teatral (18 septembrie — 1 octombrie), vom juca — în microstagioni — în localitățile Motru, Tîrgu Jiu, Drobeta Turnu-Severin, Calafat, Băilești și Slatina, spectacolele mai vechi *Unchiul nostru din Jamaica* de Dan Tărchilă și *Fluturi, fluturi...* de Aldo Nicolaș.

Programul nostru cuprinde (deocamdată !) *Greul pămîntului* de Valeriu Anania, regia, Dan Alecsandrescu ; *Farul* de Gheorghe Săsărman, regia, Valentina Balogh, *Luptător pe două fronturi* de Marin Sorescu, regia, Mircea Cornișteanu ; *Rețeta fericirii* de Mircea Ștefănescu un spectacol de teatru și poezie dedicat aniversării a 35 de ani de la proclamarea Republicii.

Mai avem în proiect *Un tramvai numit dorință* de Tennessee Williams, *Alchimistul* de Ben Jonson și un spectacol-coupé cu dramatizări după proza lui I.L. Caragiale.

La finele lui ianuarie—începutul lui februarie 1983, într-un răstimp de zece zile, vom organiza cele două manifestări devenite tradiționale pentru teatrul și orașul nostru cea de-a VI-a ediție a „Zilelor Caragiale” și cea de-a IV-a ediție a Festivalului de teatru istoric.

Ne propunem să intensificăm activitatea culturală pe care o desfășurăm în județul Dolj și în județele limitrofe, să asigurăm zece stagioni permanente în tot atâtea localități.

TEATRUL NAȚIONAL „VASILE ALECSANDRI“ DIN IAȘI

MIRCEA RADU IACOBAN, director

Acum — și în veci —, gongul inaugural la Iași va bate aducînd la rampă *Chirița în provincie*, piesă care se află de 130 de ani în repertoriul teatrului. Acesta este omagiul pe care-l aducem patronului teatrului, Vasile Alecsandri.

Vom prezenta în premieră absolută *Drumuri și răscruci** de Paul Everac, regia, Călin Florian, scenografia, Mihai Tofan, și aproape concomitent va ieși spectacolul cu *Vînătoarea de rațe* de Aleksandr Vampilov, în regia lui Nicolae Scarlat, destinat sălii Studio. Nicoleta Toia pregătește *Casa cu fantome* de Calderon de la Barca, iar Dan Nasta, piesa lui Dario Fo *Moartea accidentală a unui rebel*.

În a doua parte a stagiunii, *O scrisoare pierdută* de I. L. Caragiale; *Puterea și Adevărul* de Titus Popovici; *Trei surori* de Cehov. În premieră absolută, o piesă de Andi Andrieș, *Eternitatea n-a luat sfîrșit*. Pentru sala Studio, pregătim două spectacole-coupé din dramaturgia lui Teodor Mazilu și, respectiv, Ion Sava, pe care le va realiza regizorul de film Mirel Ilieșiu. Tot la Studio vom juca un spectacol-couaj cu piese chinezești contemporane.

Ne propunem să participăm la Festivalul de comedie de la Galați, cu *Chirița în provincie*, iar la Festivalul teatrului scurt de la Oradea cu *Hardughia*.

Prin țară vom face două mari turnee cu *Tot ce avem mai sînt* de Ion Druță și *Hardughia* de Mircea Radu Iacoban, lărgindu-ne aria spectatorilor. Și, ca în orice stagiune, un nelipsit spectacol de muzică și poezie.

TEATRUL NAȚIONAL DIN TIMIȘOARA

LUCIA NICOARĂ, director

Și în stagiunea 1982—83, Teatrul Național din Timișoara va încerca să răspundă înaltelor exigențe cultural-educative ce stau în fața teatrului românesc, conturînd un repertoriu în care dramaturgiei noastre i se acordă atenția cuvenită din partea unui teatru național. Vom juca: *Arma secretă a lui Arhimede* de Dumitru Solomon (regia, Ioan Ieremia, scenografia, Emilia Jivanov); *Ore de dimineată*, după romanul lui Platon Pardău (dramatizarea și regia, Nicoleta Toia, scenografia, Emilia Jivanov); *Regina Iocasta* de Constantin Zărnescu (un proiect mai vechi al regizorului Ioan Ieremia, pe care, în sfîrșit, îl va realiza în acest an); *D'ale carnavalului* de I. L. Caragiale. O montare importantă din dramaturgia universală va fi *Ascensiunea lui Arturo Ui* poate fi oprită de Bertolt Brecht. Pentru tinerii spectatori, pregătim comedia muzicală *Mary Poppins*, dramatizare de Silvia Kerim după romanul lui L. P. Travers (în regia artistului emerit Ion Lucian, scenografia, Petre George, muzica, Marius Teicu). Iar în cadrul Studio-ului, o nouă piesă de Tudor Popescu: *Sisif cel mic*. Desigur, avem și un repertoriu permanent, în care un

* „Teatrul“, nr. 6/1981.

discuțiilor avute la Naționalul din Cluj-Napoca, o refac pentru actorii de acolo.

— Alte planuri?

— Lucrez la un roman.

— Atît?

— Atît.

GHEORGHE VLAD

— După voluminoasa carte cu piese de teatru publicată de „Cartea Românească“, ce urmează?

— Probabil, volumul al doilea de teatru, la care lucrez în prezent. Sper că tot „Cartea Românească“ mi-l va trimite la tipar.

— Acest al doilea volum cuprinde și texte inedite?

— Nu, toate sînt jucate.

— Și în afară de această culegere?

— Am început o piesă dedicată păcii. Tema am abordat-o și în *Doi oțeni în Cosmos*.

— Cum se numește textul?

— Deocamdată nu știu. Mă gîndesc să scriu un întreg ciclu dedicat păcii.

— Personajele acestui nou ciclu tematic vor fi tot țărani?

— Bineînțeles.

— Și tot cu limbajul din județul Vlcea?

— Absolut. Toate personajele mele vor fi și de acum încolo din zona olteană a țării.

— Alte intenții?

— Mai am niște piese începute mai de mult și pe care, dacă mă țin puterile, în următorii doi ani aş vrea să le duc la capăt.

— Succes!

— Scriați, cînd v-am telefonat ?

— Da.

— Cum se numește piesa ?

— Romanul, vreți să spuneți. Este volumul III din ciclul *Cinema Splendid*, și se numește *Corbii demenți*. Dar, dacă e vorba de teatru, vă reamintesc că anul acesta am scris piesa *Proces celebru la curtea cu jurați*.

— În ce relații vă aflați cu teatrele ?

— În nici un fel de relații.

— Să formulez altfel întrebarea: cu ce piesă sinteți prezent în actuala stagiune ?

— Cu nici una. Probabil că am intrat în umbră. Mă consolez totuși că există și un post-mortem. Voi fi prezent în revista „Teatrul”, cu *Proces celebru la curtea cu jurați*.

— Piesa aceasta are și o valoare documentară ?

— E o satiră la adresa justiției și a înaltei societăți dintre cele două războaie mondiale, pe canavaua unui proces la curtea cu juri, care are de rezolvat o presupusă dramă pasională.

— Cînd veți publica un nou volum de teatru ?

— Nu am predat încă o asemenea carte unei edituri. Să vorbim despre acest subiect peste un an sau chiar mai mulți.

număr de 14 reluări vor completa, destul de armonios, afișul.

Unul dintre evenimentele ce polarizează atenția noastră este Festivalul dramaturgiei românești contemporane (aflat la cea de-a doua ediție), a cărui gazdă sintem și care se va desfășura în a doua parte a stagiunii. Desigur, intenționăm să participăm și la alte manifestări de cultură teatrală națională, cu caracter competitiv.

Una dintre preocupările noastre permanente rămîne înnoirea mijloacelor de expresie teatrală, efortul colectiv pentru dezvoltarea artei scenice.

Ne preocupă, în continuare, adîncirea relației cu publicul, și ne propunem o serie de noi acțiuni în vederea creșterii „calității spectatorului”, a receptivității la valoare. Inițiativa „Întreprinderea-prietenă”, spectacole pe platforme industriale, discuții, după căderea cortinei, cu tineretul studios din școli și facultăți, microstagiuni, recitaluri — iată cîteva dintre aceste numeroase intenții pe care le vom trece în faptă.

TEATRUL NAȚIONAL DIN ȚIRGU MUREȘ

ROMEO POJAN, director

Stagiunea '82—'83 o inaugurăm la 15 septembrie, pe platforma industrială din Țirnăveni, cu un program festiv anume conceput.

Proiectele teatrului, în acest an, sînt următoarele: *Ciuta* de Victor Ion Popa, în direcția de scenă a lui Kincses Elemér ; *Vocile nopții*, dramatizare după romanul lui Augustin Buzura ; *Poveste de dragoste* de Mircea Marian ; *Lysistrata și pactul NATO* de Rolf Hochhuth și *Hamlet* de Shakespeare. Pentru sala Studio : *O viață de muncă* de Radu Ifimovici și *Între patru ochi* de Aleksandr Ghelman. La secția maghiară am înscris în repertoriu : *Amurgul burghez* * de Romulus Guga ; *Pasărea de gheață* de Sütő András ; *Transmitem în direct* de Tudor Popescu ; *Leonce și Lena* de Georg Büchner ; *Opera de trei parale* de Bertolt Brecht ; *Burghezul gentilom* de Molière. De asemenea, la Studio : *Procesul unei actrițe* de Kocsis István și *O seară liniștită* de Tompa Z. Mihály. Pentru realizarea unora dintre aceste proiecte i-am invitat pe regizorii Nicolae Scarlat (*Hamlet*), Radu Dinulescu (*Vocile nopții*), Tompa Gábor (*Leonce și Lena*). Dorințe : să participăm la cît mai multe festivaluri și manifestări de cultură teatrală ; să continuăm legătura cu Teatrul Popular din Subotița (R.S.F. Iugoslavia).

De doi ani, teatrul nostru nu a putut primi nici un absolvent, fapt ce a provocat grave perturbări în buna funcționare a trupei. În vederea reîmpropătării colectivului artistic, am organizat un concurs la care au reușit cîțiva tineri : Cornel Răileanu, Cristina Pardanschi, Kilyén Ilka, Nina Udrescu și Incze Ildikó (acestea din urmă, proaspete absolvente). Sperăm ca debutul lor să fie de bun augur.

* „Teatrul”, nr. 3/1982.

PROIECTE REGIZORALE

Mihai BERECHET

La 2 februarie 1982 s-au împlinit 80 de ani de la premiera piesei lui Alexandru Davila.

Vlaicu s-a născut odată cu secolul. E un text tribut, deci, stilului neoromantic, practicat la acea vreme în lumea teatrală europeană și „Beau-dire”-lui, Frumoasei spunerii... Rostand, Sardou, Michel Zammacoist, Antoine de Buhelier...

Mai poate fi montat astfel azi?

Vlaicu, o piesă actuală? Categoric! Lupta pentru independență, pentru pace. Da, da, pentru pace. „Pace vreau, Michede, pace!”

Puțin mă interesează ce spune gura rea a lui Bacalbașa în admirabilul său „Bucureștiul de altădată” despre scandalul „Obolul”, și despre bătaia cu studenții sau despre „cadavrul din podurile Naționalului”, după cum puțin mă interesează scandalul paternității lui Vlaicu. Vorbe de pe alte lumi. În viața teatrală au existat dintotdeauna camarile și distrugători de autentice personalități...

Vlaicu nu este o piesă „diurnă”, ci mai degrabă una „nocturnă”. Ca și *Macbeth*. Toate tablourile acestei piese se petrec noaptea. Zoriile apar doar în final, odată cu cristalizarea categorică a autorității statale și a forței declarate a domnitorului.

În întunericul șoptelor, intrigilor de palat și al intereselor succesoriale, pregnante sînt numai lumina adevărului, forța dragostei de neam, de dătină și lege românească.

Vlaicu, un însingurat? Un timorat? Un fărnac? Aparențe. Vlaicu — iubitor de oameni, om de acțiune, rezolut și nu șovăielnic, da!

...Te rog, pune surdina trompetelor.

...Versul trebuie să exprime *idet*, nu *sunete*. Vei reuși? Vor reuși? *In petto!* Tainic!

Nu muzică, ci *sunete*. Fă să vibreze un sunet solitar de orgă, la concurență cu o toacă. Va sublinia sonor, suficient, lupta dintre Clara și Vlaicu. Ofer climatul sonor al spectacolului tinărului compozitor de factură modernă ale căruia recente creații pe scena Ateneului Român m-au interesat în mod deosebit: Dinu Petrescu.

Nu categoric decorului cu inutile și încărcate detalii fals istorice. Trebuie să pornești de la scena goală. Pete de culoare, pînze cu forme neobișnuite, toate venind de la pod, se vor constitui, abia în final, într-un decor. Mobilier: un tron. Recuzită: o carte.

Lucrez pentru prima oară cu Paul Bortnovski. O plăcere.

Am impresia că-l cunosc de mult pe Davila. Mi-au vorbit atîtea despre el, cu atît respect și dragoste, titalii Ion Manolescu, G. Storin și Marioara Voiculescu, marea mea profesoară. Ioan Massoff a fost ani de zile secretarul lui, și de la el am aflat multe.

Ieri, la Bellu, au fost deshumate osemintele lui Aristide Demetriad. În cripta marelui actor, primul Vlaicu din istoria spectacolelor acestei piese, a fost înmormîntat nepotul lui, rasatul actor Alexandru Demetriad. Aniversări și coincidențe.

Voievodul român este supus unor condiții istorice tragice, în care este nevoit de renunțări, de diplomație, de răbdare, uneori chiar de perfidie. Necesități statale: „...eu mă fac călău de-i vorba neamul a mi-l izbăvi.”

Costumele, în această piesă, n-au primit încă, în timpul istoric dat, nici influența otomană (căderea Constantinopolului — 1453), nici a evului mediu apusean, n-au fost încă supuse nici influențelor model leșesti, ci sînt de influență *bizantină*. Elena Pătrășcanu-Veakis, atît de dragă mea amicică și colaboratoare, are, ca întotdeauna, tinerețea interpretării clasicii prin autentică modernitate. E vorba și de cultură plastică și teatrală.

Boierii, vai, o masă informă, biată servitute a pieselor istorice!! Nu vreau. Vreau să fac să nu fie așa. Mai puțini și mai caracterizați.

Însăși distribuția mă obligă la anumite schimbări. Motoi are liniștea, duplicitatea, autoritatea, fizicul și... vocea necesară. Carmen Stănescu, în Clara, e o îndrăzneală, dar cred în ea. Interpretă de comedie și dramă modernă, abordează pentru prima oară o mare partitură clasică românească. Trebuie să aibă și așa ceva în strălucitul ei palmares actoricesc.

Mircea Basarab (Velnicu) — un aristocrat șovăitor; Anca (Aimée Iacobescu) — o tină răzdrăneală care știe ce vrea; Rumân Grue (Emil Mureșanu) — poporul, de gardă conducătorului, mut și eficient pînă la sacrificiu; Miched (Matei Gheorghiu) — blînda diplomație, iubitoare de dătină; spătarul Dragomir (Florin Piersic) — forța înfruntătoare a Adevărului; Mitropolitul (Iulian Necșulescu) — violența feței bisericești cu spada la brîu. Fiecare dintre personaje trebuie să fie o entitate. Chiar și simpla apariție. Putea-voi?

Categorie. Leit-motivul spectacolului trebuie să fie, mă repet, „Pace vreau, Michede, pace !”

P.S.

La atâtea întrebări, o ultimă întrebare va reuși oare spectacolul pe care-l pregătesc cu această piesă să mobilizeze simpatia noului public, cu forța cu care a mobilizat-o spectacolul lui Ion Șahighian, cu admirabilul George Vraca, la Teatrul Armatei, în anul 1953 ? Rămîne de văzut.

Alexandru COLPACCI

— *Ce proiecte aveți ?*

— Nu-mi place să vorbesc despre proiecte. De cîte ori am vorbit, mi-au ieșit pe dos.

— *Atunci, ce faceți ?*

— Semnez regia spectacolului *Arma secretă a lui Arhimede* de Dumitru Solomon, la Teatrul de Comedie. Am în distribuție, printre alții, pe Aurel Giurumia, Ștefan Tapalagă.

— *Ce va însemna acest spectacol ?*

— Aceasta e arma mea secretă.

— *Și altceva ?*

— *Țarul Ivan își schimbă meseria* de Bulgakov, la Teatrul „Bulandra”.

— *Ați mai pus în scenă această piesă, la Teatrul de Stat din Oradea...*

— Da. Tot în decorurile lui Dan Jitianu.

— *Ce aduce nou spectacolul de la Teatrul „Bulandra” ?*

— Doar distribuția. În linii mari, am păstrat concepția regizorală. Nu cred în variante regizorale. Ceea ce am avut de spus atunci, cu spectacolul orădean, voi încerca să spun și cu acest spectacol. Diferențele vor fi de nuanțe.

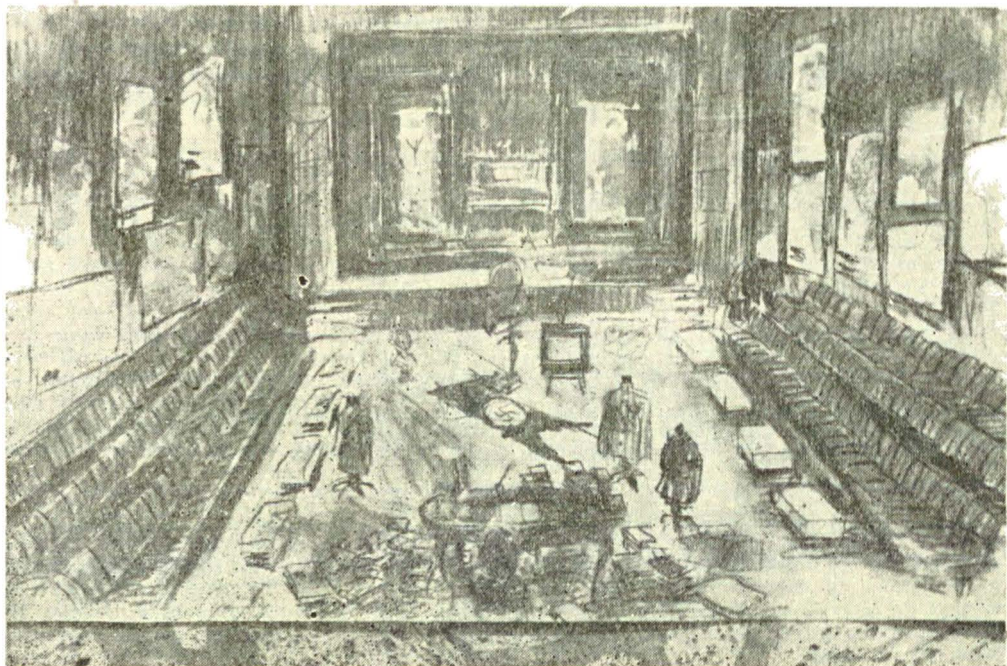
— *Și de interpretare actoricească.*

— Și. Am în distribuție pe Victor Rebenchiuc, Virgil Ogășanu, Tamara Buciuceanu, Ștefan Bănică, Tora Vasilescu.

Mircea CORNIȘTEANU

Pe la mijlocul lunii septembrie, Teatrul Național din Craiova își va inaugura cea de-a 132-a stagiune cu piesa lui Theodor Mănescu *Politica*, la sala Studio. Am început repetițiile înainte de vacanță și, împreună eu scenograful Viorel Penișoară-Stegaru, și cu actorii Petre Gheorghiu-Dolj, Elena Gheorghiu, Iancu Goanță, Maria Goanță, Tamara Popescu

Schită de decor de Viorel Penișoară-Stegaru pentru „Politica” de Theodor Mănescu la Teatrul Național din Craiova

și Valentin Mihali, vom încerca să stăm în vecinătatea liniilor de înaltă tensiune ale confruntării de idei din piesa lui Th. Mănescu, procurându-ne cel mai adecvat echipament împotriva... electrocutării. Avem cu toți încredere că-l vom găsi. Succesul de la Teatrul Foarte Mic ne-a întărit această convingere.

După ce voi termina *Politica*, am să încep lucrul la două piese pe care le pun în scenă la Teatrul din Galați, *Anna Christie* de O'Neill și *Fata morgana* de Dumitru Solomon. Decorurile ambelor spectacole le va realiza Victor Crețulescu. Anna Christie va fi interpretată de Lili-ana Lupan, secondată de Radu Jipa, Dan Bubulici și Marga Georgescu, iar la *Fata morgana* voi lucra cu Romeo Pop, Lili-ana Lupan, Mitică Iancu, Marga Georgescu, Carmen Strujac, Gheorghe Gheorghe, Ioana Citta-Baciu, Grig Dristaru, Marcel Hirjoghe. Piesa lui Solomon, o farsă pseudopolitistă plină de haz, cu un comic verbal și de situații de bună calitate, nu a mai fost jucată de mulți ani pe scenele profesioniste, deși o merită din plin. Teatrul gălățean o va prezenta în cadrul Festivalului de comedie. Piesa lui O'Neill nu are nevoie de recomandări, ea este pentru interpreți o probă de virtuozitate. Pentru mine, e prima întâlnire cu marele dramaturg american. În măsura în care voi reuși să-i pun cât mai bine în valoare pe actori, spectacolul pe care-l vom face va deveni și unul „de regie“.

Voi mai realiza în această stagiune, pe scena Naționalului craiovean, premiere absolute ale pieselor *Luptătorul pe două fronturi* de Marin Sorescu și *Farul* de Gh. Săsărman, precum și premiera pe țară a comediei lui Ben Jonson, *Alchimistul*. Îmi voi respecta și o mai veche promisiune făcută Teatrului Bacovia, de a pune în scenă o piesă, probabil o comedie de Feydeau.

De asemenea, am început să pun pe hîrtie proiectul unui spectacol Caragiale inspirat din proze, pe care-l voi pregăti pentru tradiționala manifestare craioveană „Zilele Caragiale“ din 1983.

KINCSES Elemér

În anul teatral 1982—1983, proiectele mele regizorale sînt multe, frumoase, dar îmi pun în față și sarcini foarte grele.

În momentul acestei convorbiri-fulger, pot să spun că am început repetițiile la piesa lui Victor Ion Popa, *Ciuta*, la Teatrul Național din Tirgu Mureș. Premiera era programată la sfîrșitul lunii septembrie, dar eu mai caut încă o interpretă ideală a rolului principal, pentru că ti-

năra absoventă cu care am lucrat, a fost repartizată la alt teatru, care nu-i acceptă detașarea.

După ce voi fi ieșit din această incurcătură, voi începe lucrul la secția maghiară a teatrului, cu o piesă originală, pe care o sperăm în premieră absolută la Tirgu Mureș, *Pasărea de gheață* de Sütö András, text care se află în faza de definitivare pentru a putea intra în repetiții. Tot pentru secția maghiară, am un proiect extrem de ambițios, un spectacol cu *Opera de trei parale* de Bertolt Brecht, piesă care impune un tur de forță, o mare montare cu minimum de mijloace materiale.

Sînt invitat și de alte teatre din țară, dar pot anunța un angajament ferm, și anume cel cu Teatrul de Nord din Satu Mare, pentru *Romulus cel Mare* de Dürrenmatt.

Sanda MANU

— Evident, proiectele stagiunii! La ce lucrați acum, pentru ce anume vă pregătiți, la ce anume visați?

— Singurul lucru sigur deocamdată este invitația Teatrului „Bulandra“ de a monta, pe scena de la Schitu Măgureanu, *Luna dezmoșteniților* de Eugene O'Neill.

— Piesa s-a mai jucat...

— Da, acum aproximativ 20 de ani, la Teatrul „Nottara“. Este unul dintre marile texte ale lui O'Neill, o piesă despre generozitate și poezie; cum am mai spus, mi se pare chiar anul trecut, cu același prilej al „proiectelor stagiunii“ — eu pun piese pentru mine; mă consider parte din public și, ca mulți spectatori din jur, simt din cînd în cînd nevoia unor anume piese... *Luna dezmoșteniților* este o piesă cu niște oameni care iubesc, care se jertfesc, care nu sînt cu nimic mai buni sau mai răi decît noi, dar care au descoperit frumusețea și puterea jertfei și a dragostei, și mai au totodată capacitatea să trăiască și să acționeze în poetic; în stare poetică, chiar dacă acest mod de trai nu-i îmbogățește material cu nimic, ba chiar diminuează...

Piesa se petrece în America anilor '20, într-unul dintre momentele de oriză ale acestui secol; o voi plasa în această ambianță, deși, ca decor, lucrurile ar fi azi foarte schimbate; rămîne, însă, vie, problema omenească. Interpreții sînt Mariana Mihaș, Petre Gheorghiu și Ion Cocieru. Scenografia: Octavian Dibrov — decor, Viorica Petrovici — costume.

— *Și ce montați la Teatrul Național, la locul de baștină, ca să spun așa...*

— Nu vă pot spune încă nimic precis ; am câteva proiecte finisate (caiet regizoral), altele, foarte aproape de suflet, dar nu știu dacă ele își vor găsi locul în repertoriul teatrului.

— *Vreți să enumerați niște titluri ?*

— *Lorenzaccio, Sîlpii societății, Bolnavul inchipuit* — în sfîrșit, nu are rost să înșir nici titluri, nici visuri. Un proiect care pare a se afla mai aproape de realitate e *D'ale carnavalului*, dar... Aș adăuga că sînt foarte mulți actori cu care mi-ar plăcea să lucrez, și simt că anii trec foarte repede și goi, și pentru ei, și pentru mine... Regret că nu apucăm să ne întîlnim și să lucrăm atît cît am putea...

— *Ca profesor la I.A.T.C., ce spectacol pregătiți ?*

— Cu studenții doresc să încep *Omul cel bun din Siciuan*. Nu credeți că Bucureștiul ar merita un Brecht ? Poate, la anul, la Studioul I.A.T.C.

Mircea MARIN

Stagiunea 1982—83 este pentru mine o stagiune obișnuită, în măsura în care, la fel ca și în celelalte stagii, mi-am propus să mai uit cîte ceva din ceea ce știu și să mai aflu cîte ceva despre ceea ce mi se pare că știu.

În luna octombrie, probabil, va avea loc, la Teatrul Dramatic din Brașov, premiera cu *Troilus și Cresida*. Față în față cu Shakespeare, trăiesc o intensă stare de neliniște : pe cît mi se pare că îl înțeleg mai profund, pe atît am sentimentul că îl cunosc mai puțin. Experiența este oarecum neobișnuită. Ceea ce îmi doresc să aflu cu ajutorul său, este măsura în care Bilciul — ca metaforă crudă și grotescă a lumii — poate deveni aceea aoladă estetică care să permită tragicului a vieții alături cu satiricul, și sublimului, cu ridicolul.

Apoi voi lucra, pentru sala Studio, piesa lui Harold Pinter *Aniversarea*. Din institut nu am mai avut ocazia să mă întîlnesc cu un spațiu de un asemenea tip. Știu că acesta oferă posibilitatea unui dialog mai viu între actul teatral și spectator, dar mi-aș dori să aflu dacă prin intensitatea trăirii participanților la destăinuire se poate ajunge pînă la contopirea totală a celor doi termeni ai re-

lației, astfel încît actul teatral să ia naștere ca o proiecție a conștiinței martorilor.

În a doua parte a stagiunii, și tot la Teatrul Dramatic din Brașov, prin intermediul piesei lui Witold Gombrowicz *Ivona, principesa Burgundiei*, voi mai afla cîte ceva despre regula algebrică potrivit căreia „minus cu minus dă plus” — și, poate, de ce este necesar ca, pentru a se obține semnul plus, semnului minus să i se opună un semn de aceeași categorie. Să mă explic absolutismul, în maiestuoasă și fastidioasă sa absurditate, poate fi cutremurat și forțat a descoperi adevărul despre sine, numai în cazul în care i se opune o atitudine părelnic de aceeași natură, adică la fel de absurdă. Deci, uneori, pentru a depăși absurdul și pentru a ajunge la adevăr și lumină, este necesar să îmbraci armura strîmtă, și din principiu hultă, a absurdului. Cine este acel om care se sacrifică ?...

Tudor MĂRĂSCU

— *Ce ne veți oferi în această nouă stagiune ?*

— Cu certitudine, *Zidarul*, excelenta piesă a lui Dan Tărchilă, a cărei pregătire am început-o încă în primăvară la Teatrul Giulești. A fost o muncă anevoioasă, plină de dificultăți, de aceea aștept cu mare emoție premiera.

— *Nu sînteți la primul spectacol dificil.*

— Acest spectacol mi-a pus probleme deosebite, în primul rînd, de ordinul interpretării. M-au pasionat ideea misterului creației și aceea a sacrificiului de sine. Ne-a stimulat, pe colegii mei și pe mine, asemănarea, pînă la un punct și păstrînd toate proporțiile, posibila paralelă între munca celor ce au înălțat, în legendă, mănăstirea lui Neagoe, și aceea a creatorilor contemporani, colectivă, plină de eforturi și sacrificii, ziditoare de lume nouă.

— *Alte spectacole ?*

— *Pălăria florentină* de Labiche.

— *Este o reluare a vechiului spectacol ?*

— Nu. Este un spectacol cu totul nou. Dealtfel, din vechea distribuție, nu a mai rămas decît un singur interpret. Am o distribuție excelentă și cred că va fi un spectacol de mare succes.

— Și în perspectivă ?

— În perspectivă, tot la Teatrul Giulești, *Visul unei nopți de vară* de Shakespeare. Asta e sigur. Mai puțin sigur sînt că voi putea răspunde invitațiilor de a monta *Tulburarea apelor* de Lucian Blaga, la Teatrul Național din Cluj-Napoca, *Visul* de Strindberg, la Teatrul „Bulandra”, și *Tragica istorie a doctorului Faust* de Marlowe, la Teatrul „Nottara”.

— De ce ?

— Pentru că există perspectiva lucrului la un film, și, în proiectele mele, acest film are prioritate.

Valeriu MOISESCU

Reîntors în București, la jumătatea lunii iunie, după premiera de la Leningrad cu *Dale carnavalului*, am citit cu deosebit interes ultima piesă a lui D. R. Popescu, *Rezervația de pelicani** — pe care autorul a încredințat-o Teatrului „Bulandra” — și mi-am asumat dificila sarcină a realizării ei scenice. Spun dificilă, pentru că, poate mai mult decît în alte texte ale sale, ambiguitatea personajelor, tragicul difuz, contrastul dintre limbajul pragmatic, uneori deteriorat spre grotesc, și cel poetic, încărcat de simboluri, îți dau senzația alunecării pe un pămînt mișcător, „într-un labirint cu puține puncte sigure de reper” — după cum observa Romul Munteanu într-un studiu din „România literară”.

Desigur, o piesă nouă reprezintă pentru regizor explorarea pasionantă a unui teritoriu necunoscut. Acest lucru se poate face călcînd în picioare vegetația luxuriantă, defrișînd păduri, asanînd lacuri sau survolînd respectivul teritoriu, instalat comod în carlinga unui avion care te poartă către o țintă prestabilită. Forarea în straturile acestei piese dezvăluie însă un text dens, de factură oarecum cehoviană, o parafrază poetică în care personajele sînt văzute nu numai într-un timp și spațiu determinate și uneori determinate, ci sînt proiectate în dimensiunile unei parabole asupra a ceea ce s-ar putea numi marea aventură a existenței umane.

La realizarea spectacolului, a cărui premieră va avea loc în toamnă, pe scena de la Grădina Icoanei, alături de Paul Bortnovschi (decorurile), Doina Levința (costumele), Vasile Șirli (muzica), fși dau concursul Gina Patrichi, Ion Besoiu, Rodica Tapalagă, Ica Matache, Florian Pitîș, Mircea Diaconu, Constantin Florescu, Gina Petrini, Mihaela Juvara, Constantin

* „Teatrul” 6/1982.

Drăgănescu și mai tinerii Buruiiană Diana Lupescu, Marcel Iureș, Răzvan Ionescu.

Despre alte proiecte, aș prefera să discut în momentul în care ele vor depăși cit de cit stadiul de proiect. În orice caz, paralel cu activitatea didactică din cadrul facultății de regie a Institutului de teatru, aș vrea să am timp pentru a redacta în formă definitivă o carte terminată, dar care poate fi continuată la nesfîrșit, o carte despre teatru și viață, intitulată „Însemnări contradictorii” — din care cîteva pagini au fost publicate în Almanahul *Gongal* revistei „Teatrul” pe anul 1982.

Nicolae SCARLAT

Sînt în concediu, am foarte mult de lucru și am să vă răspund cît mai concis. Proiecte am foarte multe — numai că asta nu prea are legătură cu ceea ce știu, de pe acum, că voi pune în scenă. Voi termina *Vînătoarea de rațe* de Aleksandr Vampilov la Teatrul Național din Iași. Sînt așteptat la Naționalul din Tîrgu Mureș, unde voi pune *Hamlet*, cu echipa română. La Piatra Neamț aș vrea să mă ocup de *Persecutarea și asasinarea lui Jean-Paul Marat*, piesa lui Peter Weiss — și iată-mă, deja, prins între subjonctiv și condițional. Oricum, pînă și cele mai îndrăznețe visuri pot deveni realitate — cu condiția să-i convingi pe toți că ai dreptate. Uneori reușesc.

Mai mult despre proiecte n-am să vă vorbesc, pentru că aș contracta datorii pe care nu știu cînd și cum am să le plătesc. Iar de cînd cu dobînzile astea exagerate... Și, fiindcă veni vorba m-ar interesa foarte mult o piesă despre criza economică mondială. Poate o scrie cineva !

George TEODORESCU

De ce, în ciuda imensei sale puteri și a tezaurului de gîndire acumulat, polisul, orașul-stat atenian, abandonează deodată rațiunile logos-ului, alegînd hybris-ul, în așa măsură încît Tucidide ajunge să vorbească despre o catastrofă spirituală, Euripide, să-și găsească liniștea într-o peșteră din Salamina, iar Diogene, să-și aleagă, în semn de protest, domiciliul într-un butoi ? Ba, mai mult, în ciuda filipicelor lui Demostene, Atena pasează mîna Macedoneanului, renunțînd la idealurile politice care făceau originalitatea civilizației grecești și se lasă antrenată în războaie expansioniste, tipice unei supraputeri. Nu ne putem opri la concepția potrivit căreia, în istoria civilizației, unul

Șchițe de costum de Marie Jeanne Lecca, pentru „Diogene cîinele” de Dumitru Solomon la Teatrul Evreiesc de Stat

perioade de apogeu al culturii îi urmează o perioadă de criză. Nu cumva chiar în mecanismul de păstrare a avantajelor obținute și de transmitere a calităților cucerite s-a strecurat, de la început, eroare? Poate, atenienii n-au gândit adevărul în termenii formulați mai târziu de Aristotel, ca o *adaequatio rei et intellectus*? Iar un sistem, ca să supraviețuiască, trebuie să se autoîntrețină, să se autostimuleze, spiritul să devoreze tot timpul concretul; cînd își reprimă aspirația spre contactul cu lumea sensibilă, el nu se pervertește?

Acestea sînt întrebările, frămîntările pe care le declanșează trilogia ateniană a lui Dumitru Solomon, opere ce ar merita să fie prezentate în trei seri consecutive, pe aceeași scenă. Încercăm un sentiment de insatisfacție că nu avem posibilitatea să-i facem pe spectatorii noștri martori la procesul și la condamnarea celui care a întruchipat cele mai înalte valori spirituale ale antichității: Socrate; la itinerariul, nu mai puțin dramatic, al celui care, urcînd de la lumea sensibilă la lumea inteligibilă, edifică în grădinile Akademiei un logos viguros și deja tiranic: Platon; că nu putem trece prin aceste etape obligatorii, tot atîtea porți deschise înspre cunoaștere, pentru a ajunge la Diogene.

Considerînd deci *Diogene cîinele* ca o parte dintr-un tot, gîndim spectacolul nostru, la Teatrul Evreiesc de Stat, sub semnul unei tensiuni între „cel care caută veșnic” și „cel care a găsit”, mai repede

spus, între „starea de butoi” și „starea de cupolă” — ambele atitudini ținînd, credem, de același solipsism etic. Fiindcă cel mai bine, dar și cel mai greu, este să trăiești la nivelul oamenilor, nu deasupra lor și nici dedesubtul lor. Iar dacă nu înțelegem acest lucru, îl omorîm încă o dată pe Socrate — noi, cei de astăzi.

Alexandru TOCILESCU

— *Așadar, Occisio... la Teatrul „Bulandra”.*

— *Occisio Gregorii... piesă atribuită lui Samuil Vulcan, și Barbu Văcărescul, vînzătorul țării de Iordache Golescu, într-un spectacol-coupé, pe care l-am pregătit încă din vară și l-am gîdit multă vreme. În mod special m-a interesat Occisio...*

— *E un spectacol polemic în raport cu premiera de acum cîțiva ani de la Teatrul de Stat din Oradea?*

— Polemic, nu. Dar, foarte diferit. Veți vedea.

— *Ce mai aveți în proiect?*

— *Trei spectacole: Gărgărița de Ion Băieșu la Teatrul Național, Doi tineri din Verona de Shakespeare la Teatrul de Co-*

medie și *Milionarul sărac** de Tudor Popescu la Teatrul „Bulandra”

— *Toate trei în același timp?*

— Nu. Dintre ele, doar unul. Încă nu știu care. Depinde de multe de distribuția pe care mi-o doresc, de unele modificări la textele autorilor contemporani, pe care le cer, de multe altele.

— *Așadar, nimic sigur.*

— Ba da. *Hamlet* la „Bulandra”. Cu Ion Caramitru în rolul titular.

Alexa VISARION

După filmele *Inghițitorul de săbii* și *Năpasta*, mă întorc la teatru cu emoție și dragoste. Scena îți oferă tihna de a încerca, de a reveni, de a schimba... Noblețea actului teatral, bucuria căutărilor permanente, pulsul ființelor vii, ce nădușesc pentru a da viață gîndurilor, toată „incertitudinea” teatrului mă atrag deopotrivă cu filmul. Am un an pentru teatru... La fel de neliniștitor ca și cel trecut, la fel de necunoscut ca și cel viitor. Singura mea șansă e să-l trăiesc! Să exist prin ceea ce spun, prin ceea ce întreb... A tăcea nu înseamnă nimic.

Mă întorc la Gorki. După *Barbarii* pe scena Teatrului „Nottara”, încerc acum o variantă scenică a *Vilegiaturistilor*, la Teatrul „Bulandra”. Piesă grea, încărcată de sensuri violent-tulburătoare pentru lumea contemporană. Într-un anume context social-politic, conștiința unor intelectuali s-a pervertit, stereotipia i-a distrus și ei au devenit doar o metaforă a nimicului. Îmi propun un spectacol despre lășitatea acestor intelectuali, despre nepuțința lor de a se revolta. Într-un climat

* *Sub tipar în Almanahul „Gong” 83*

de apatie generală, cei care comentează tot timpul evenimentele, cei care au trădat propriile lor idealuri nu sînt decît niște epave ce-și ascund degradarea. Orice atitudine a lor sfîrșește în grotesc, în eșecul ce acompaniază întotdeauna derogarea oamenilor de la adevărata lor condiție. Un spectacol în care raporturile dintre ideal și realitate, dintre adevăr și mimarea lui, sînt mistificate. Vorbăria, vodca și ceaiul disimulează ratarea. Se bea, se cîntă, se vorbește... Se bea, se cîntă, se iubește... Se bea, se cîntă, se trăiește... Iată starea continuă a acestei lumi. Pînă cînd?... Pînă cînd?... Interogație chinuitoare pentru noi toți. Bucuriei de a lucra un asemenea text i se alătură valoarea distribuției. Aici, adjectivele sînt de prisos. Iată lista actorilor: George Constantin, Mariana Mihut, Victor Rebengiuc, Ileana Predescu, Gina Patrichi, Octavian Cotescu, Petrică Gheorghiu, Rodica Tapalagă, Virgil Ogășanu, Ion Caramitru, Lucia Mara, Florin Zamfirescu, Mariana Buruiană, Constantin Florescu, Valentin Uritescu, Mihai Mereuță, Zoe Muscan, Răzvan Ionescu. Scenografia, Daniela Codarcea.

În rest, emoții și încredere...

În martie voi putea răspunde invitației Teatrului de artă din Moscova (M.H.A.T.) de a monta comedia lui I. L. Caragiale *O noapte furtunoasă*. Perspectiva contactului cu această trupă celebră, cu teatrul sovietic în general, stîrnește în mine reacțiile cele mai puternice. Primul regizor al M.H.A.T., O. N. Efremov, a fost interesat de concepția modernă a clasicului Caragiale și totodată a socotit importantă pentru programul repertorial al teatrului moscovit studierea lumnii caragialeene. Tot împreună cu Daniela Codarcea, voi încerca o versiune scenică care să reverbereze și la Moscova la fel de puternic ca la București semnificațiile *universului Caragiale*.

E mult pentru o stagiune, e puțin?... Nu știu... În orice caz, alegerea textelor nu e întîmplătoare...

Anchetă încheiată la 1 septembrie a.c. și realizată de :

**Irina COROIU, Mira IOSIF, Maria MARIN,
Virgil MUNTEANU, Paul TUTUNGIU**

REPETIȚII

● Teatrul Mic

Dimineață de septembrie. În ultimul moment, aflu că repetiția — prima din această stagiune — la piesa lui D. R. Popescu Ca frunza dudului din rai s-a aminat. Privesc galeria de portrete organizată în holuri. De sub pasta groasă, în tonuri întunecate, expresive, a pictorului Ștefan Lațea-Brandes, străfulgeră privirile citorva dintre marii actori ai trupei. La avizier — programul manifestărilor din cadrul BITEF: 17 și 18 septembrie, orele 20, în sala Atelier, Maestrul și Margareta — spectacol prezentat de Teatrul Mic din București, România. Aceasta este, deci, cauza schimbării programului: se repetă intens pentru BITEF. Ca să ajung în sală, trec chiar prin scenă, unde întrepun — spre regretul meu — confruntarea dintre Maestru și Bezdornii. Convin cu regizoarea Cătălina Buzoianu să aștept până termină lucrul cu Ștefan Iordache (cap ras complet, fizionomie schimbată, deci filmările la Glissando s-au încheiat) și Gheorghe Visu.

Cu un imperceptibil efort de concentrare, Cătălina Buzoianu părăsește lumea lui Bulgakov și...

— E prima colaborare cu D. R. Popescu, nu-i așa?

— Da, deși de multă vreme voiam să-i montez o piesă. Mi-am dorit foarte tare Mormintul călărețului avar... Când piesa Ca frunza dudului din rai a fost adusă în teatru, mi-am exprimat dorința să o pun în scenă eu.

— Ați publicat, în Suplimentul literar-artistic al „Științei tineretului”, caietul de regie pentru acest spectacol, pasionantă configurare a universului personajelor scriitorului D. R. Popescu...

— Am încercat mai întâi să definesc spațiul acestui spectacol, și, într-un fel, regret că autorul a folosit apoi același termen într-o piesă de altă respirație. Crescătorii de porci „competitivă pe plan mondial” îmi pare a fi o rezervă naturală, un țarc în care sînt adunate niște specimene prezentate nouă într-o aparentă stare de libertate, ca într-o grădină zoologică...

— În argumentația dumneavoastră implicați câteva nume: Cehov, Gorki, Euripide, Molière, Caragiale...

— Prin materia densă a piesei străbat niște întrebări, neliniști perma-

nente ale omului, motive frecvente în dramaturgia universală, care în text devin parafraze. Mie mi se pare că scriitorul vrea să dea replici (nu răspunsuri!), în cadrul acelor teme care pot fi detectate cu ușurință.

— Cu cine ați realizat concret ambianța scenică pe care ați descris-o atât de plastic?

— Am lucrat cu Mihai Mădescu și cu Mircea Florian. Decorul traduce în imagine ideea despre spațiu, ălarificată pe parcursul lucrului.

— Cum v-ați ales interpreții?

— Am alcătuit distribuția pe contraste foarte puternice. Contrastele mă atrag întotdeauna, iar D. R. Popescu este un autor al contrastelor. Leopoldina Bălănuță, ea însăși o forță a naturii, conține, reprezintă prin sine materia universală a personajului. Cîteva dintre piesele lui D. R. Popescu par a fi scrise pentru o asemenea actriță. Într-un contrast violent cu ea — ca prezență, ca prestație — apare Rodica Negrea. Poate nimeni nu ar fi văzut-o în rolul Didei, dar actrița răspunde intenției personajului. Fără a încerca măcar să facă pe cocheta, ea își apără cu exaltare și imensă candoare dragostea la care consideră că are dreptul. Papil Panduru corespunde calităților pămîntene, telurice ale lui Ionel. Mizeria umană, figurată de erou, intră în rezonanță cu o conștiință trează — cea a soției. Iar cuplul pe care-l face cu fanatica iubită e pe cît de absurd, pe atît de grotesc. Foarte mare pondere trebuie să aibă și tandemul rezonerilor Mitică Popescu (Ticlete) — Dan Condurache (Aurelian), pentru că ei sînt „apa mîloasă”, unde proliferază ambițiile, carierismul, impostura, puterea abuzivă și ticăloșia tolerată — în care ceilalți se bălăcesc. Am vrut să accentuez candoarea absurdă a personajelor, care-și susțin egoist cerințele, cu orgolioasă convingere că li se cuvine totul; și reușesc să obțină orice, prin indiferent ce mijloace; extrem de lucizi, acești oameni nu sînt neapărat ciniști, dar dispun de o deconcertantă capacitate de a se absolve de orice vină. Trăind într-o permanentă stare de imponderabilitate, ei au nostalgia evaziunii. Ca în grădina viciilor descrisă de Bosch, fac tot ce doresc, dar se torturează prin exces: împlinirea îi duce la deznădejde, sațietatea îi împinge la desperare. Pe parcursul lucrului, aveam permanent senzația unei viviseccii, și nu numai a conștiințelor, ci și a stărilor difuze. Foarte rar am lucrat cu un material literar de asemenea forță telurică și psihanalitică...

● Teatrul „Nottara“

Prima întâlnire după vacanță — prima repetiție. Se fac comunicări importante. Pasionații de tenis de masă trebuie să-și caute alt loc de antrenament — sala de repetiții va fi doar pentru repetiții! (E vorba chiar de camera devenită neîncăpătoare pentru cei aproximativ 30 de actori prezenți, din 50 ciți va număra distribuția.) Data premierei a fost fixată, așa că e necesară o maximă eficiență a muncii. Chiar de-a doua zi, se va lucra pe grupuri de personaje — „cetățeni“, „aristocrați“, „republicani“.

Treptat, rumoarea amuzată și amuzantă a celor tineri, ca și a celor mai puțin tineri, se domolește. Regizorul se adresează numeroasei adunări: „Avem de-a face cu un text foarte important, nu atât ca împlinire dramaturgică (piesa are o construcție laxă), ci ca valoare intrinsecă“.

După succesul cu Frații Karamazov, Dan Micu (secondat tot de Dragoș Georgescu și Vasile Șirli), continuând colaborarea cu Horia Lovinescu, pornește în acest moment pe drumul dificil al elaborării „ediției scenice princeps“ a piesei Negru și roșu. Insistent, li se recomandă tuturor să citească cele patru pagini din Ab Urbe Condita de Titus Livius, lucrarea care a inspirat subiectul piesei.

Dan Micu face o minimă punere în temă:

„Tarquinius, unul dintre tiranii Romei, conduce în mod abuziv treburile cetății. A ridicat faimosul Colosseum, iar acum toți cetățenii lucrează la temerara operațiune de canalizare a ceea ce se numește „Cloaca maxima“. Spectacolul va începe într-o atmosferă densă: se trudește din greu, se sapă, se scoate pământ, și nu pur și simplu se birfește, ci se constată o stare de fapt. Iar mai tirziu, revolta va avea astfel un suport concret, material. Plouă la Roma, și cu toții poartă pelerine negre și mișună în preajma unui bazin cu apă — loc de caznă, loc al plăcerii, dar și al crimei. Totul trebuie să fie conform indicației din text: „Atmosferă grea de plumb. Se simte teroarea în aer“.

Insuflețiți treptat de imaginile care se întrevăd la orizontul montării, cei care pînă atunci formau doar un mănunchi de vedete, încep să se anime. Deschide lectura Val Săndulescu, și glasul său învâluitor impune concentrare. Urmează, pe rînd, Ștefan Sileanu, Emil Hossu, Lucia Mureșan, Elena Albu, Dorin Varga, Victor Ștengaru, Valentin Teodosiu, Dragoș Păslaru, Constantin Gurită și toți ceilalți. Regizorul, pentru moment, „joacă“ alături de actori, suplinind pe unul dintre protagoniști, Brutus — Alexandru Repan, încă în concediu. Lectura avansează rapid și temeinic.

— Unde sîntem? — Întrebă un personaj.

— București, Bulevardul Magheru, Teatrul „Nottara“ — răspunde un actor.

Natura duală, infinitele disponibilități ale actorilor în genere, ale celor de comedie în special, sînt virtuți apreciate în spectacol, analizabile însă doar în repetiție. Comedianatul poate trece brusc de la catifelată tandrețe la autoritar țipăt, adresîndu-se aproape simultan partenerii „îndrăgostite“ și unor mașiniști recalcitrați. Cine altul decît actorul poate ride „natural“, la comandă, în cascade, triluri, icnete sau hohote? Și cine știe mai bine ca el, ca ei, să se bucure de hazul propriilor personaje? Capabili de detașare, actorii își persiflează permanent condiția de histrioni...

Reflecțiile acestea s-au așternut firesc în carnetul reporterului, invitat să urce pe scena sălii mari, alături de Ștefan Radof, Ion Punea, Anda Caropol, Petrică Popa, Horațiu Măldăre, Ruxandra Sireteanu, Elena Nica-Dumitrescu, Ioana Crăciunescu, să asiste, preț de un ceas, la schimbul de replici între membrii echipei care se pregătește să însuflească personajele comediei lui Bernard Dovizi da Bibbiena, Calandria. De fapt, e vorba de o adaptare a textului scris în 1513 — perioadă anterioară comediei dell'arte —, un scenariu centrat pe motivul plautin al gemenilor, dar care împrumută cîte ceva din Aretino, din Cecchi și încă alți comedioграфи.

„«Partitura» e în curs de realizare — ne mărturisește regizorul Costin Marinescu (aflat în pragul debutului său bucu-reștean, și ambiționînd să realizeze un spectacol de o factură aparte). Grație abilității scenografei Doina Levința, spectatorul va trebui să fie condus prin bolgiile Infernului, să asiste la dezlănțuirile provocate de o prea îndelungată perioadă de ascetism. Trimiterile la Dante și Boccaccio vor innobila jocul, nu o dată licențios, al lipsei de măsură, ce ascunde conflictul dintre trup și spirit.“

Ne dăm seama repede: „capul tuturor răutăților“ e un servitor isteț care — de fapt — se prezintă singur: „Cine a mai văzut să slujești la doi stăpîni deodată? Darmita la trei, ca mine! Că eu îi slujesc și pe bărbat, și pe nevastă, și pe stăpinul meu, așa încît n-apuc să am o clipă de răgaz“. Într-adevăr, solicitările nu conțesec, se succed vertiginos travestiuri, calambururi, qui pro quo-uri... Dar paroxismul situațiilor comice nu trebuie dezvăluit prea devreme... „Odiseea“ lui Calandro, înșelătorul înșelat, va fi urmărită în mod sigur cu sufletul la gură!

Irina COROIU